

PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA

Modul C

Vzdělávání pracovníků v mateřinkách Středočeského kraje

CZ.1.07/1.3.48/02.0045

PhDr. Ivana Šmejdová

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah kurzu:

1. Pedagogická diagnostika
2. Pedagogická diagnostika v pedagogické praxi
3. Diagnostika školní zralosti v poradenské praxi

1. PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA

Znaky pedagogické diagnostiky

- Komplexnost
- Vývojové hledisko
- Dlouhodobost procesu
- Validita diagnostických metod
- Reliabilita diagnostických metod
- Objektivita

Typy pedagogické diagnostiky

- Normativní
- Kriteriaální
- Individualizovanou
- Diferenciální

Základní okruhy diagnostické činnosti

- Psychosomatické charakteristiky žáka
- Diagnostika úrovně zvládnání školních dovedností
- Chování
- Diagnostika vnějších vlivů

Perspektivy pedagogické diagnostiky

Model životně důležitých psychických potřeb

2. PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA V PEDAGOGICKÉ PRAXI

Metody

- Anamnéza
- Rozhovor
- Pozorování
- Analýza spontánních produktů
- Diagnostika rozumových schopností

- Diagnostika laterality - standardizovaný test laterality
- Diagnostika osobnosti - projektivní metody

Problematika školní zralosti a připravenosti v pedagogické praxi

Systémový přístup

Zápis do 1. třídy

Indikace odkladu školní docházky

Legislativa

§ 36 zákona č. 561/2004 Sb.

Faktory školní připravenosti

- Předpoklady na straně dítěte
- Předpoklady na straně rodiny
- Předpoklady na straně mateřské školy
- Předpoklady na straně základní školy
- Jiné předpoklady

Vývoj percepce v předškolním věku

1. Modalita
2. Intermodalita, intermodální kódování
3. Sériový stupeň, serialita
4. Intencionální stupeň
5. Symbolický stupeň

Druhy vnímání

- Zrak
- Sluch
- Čich
- Chut'
- Hmat

Zrakové vnímání

- *Konstantnost vnímání*
- *Vnímání figury a pozadí*
- *Vizuální diferenciacie reverzních tvarů*
- *Zraková fixace a koordinace očních pohybů*

Sluchové vnímání

- *Sluchová orientace*
- *Sluchové diferenciacie (zvuku, tónu, hlásek, slabik, slov, vět)*

- Vnímání reprodukce rytmu
- Sluchové analýza a syntéza
- Zraková paměť

Vnímání prostoru

Vnímání času

Vnímání počtu

Legislativa

Zápis do 1. třídy

Diagnostické metody pro vyšetření školní zralosti v pedagogické praxi

- Test rizika poruch čtení a psaní pro rané školáky
- Předcházíme poruchám učení

3. DIAGNOSTIKA ŠKOLNÍ ZRALOSTI V PORADENSKÉ PRAXI

Pojem „školní zralost“ a „školní připravenost“

- Školní zralost ve smyslu především biologického zrání
- Školní připravenost jako míru osvojení vědomostí a dovedností včetně socioemoční připravenosti - chápání hodnoty a smyslu školního vzdělávání

Školní zralost se posuzuje v těchto oblastech :

- Fyzická oblast
- Rozumová oblast - koncentrace pozornosti, analytické myšlení, zájem
- Citová oblast - emoční stabilita, potlačení impulzivních reakcí, schopnost vyrovnat se se zátěží
- Sociální oblast - schopnost odloučit se od matky, převzít roli žáka , akceptovat autoritu učitele

Obecné příčiny nezralosti lze rozdělit do těchto kategorií:

- Nedostatky v somatickém vývoji a zdravotním stavu
- Opožděný mentální vývoj, snížení inteligence
- Nerovnoměrný vývoj, oslabení dílčích schopností a funkcí
- Neurotický povahový vývoj, neurotické rysy a symptomy
- Nedostatky ve výchovném prostředí - psychická deprivace - socio-kulturně znevýhodněné prostředí

Vyšetření školní zralosti v poradenské praxi (v PPP)

Vlastní vyšetření

- Úvodní rozhovor s rodiči
- Kresba
- Vyšetření rozumových předpokladů
- Vyšetření laterality
- Vyšetření percepční úrovně
- Posouzení chování dítěte v průběhu vyšetření
- Posouzení řeči

Závěr vyšetření

- Rozhovor s rodiči
- Psychologická zpráva

Dítě a sociokulturní handicap, přípravné třídy, legislativa

Použitá literatura:

LANGMEIER J., KREJČÍŘOVÁ D., *Vývojová psychologie* 3.vyd. Praha: Grada Publishing, 1998. 343 s. ISBN 80-7169-195-X

VÁGNEROVÁ M., *Vývojová psychologie I. Dětství a dospívání* 1. vyd. Praha : Karolinum, 2005. 467 s. ISBN 80-246-0956-8

ZELINKOVÁ O., *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program*. Praha : Portál, 2001. 207 s. ISBN 80-7178-544-X

Publikace VÚP „*Pedagogické hodnocení v pojetí RVP PV*“.

„*Metodika pro podporu individualizace vzdělávání v podmínkách mateřské školy*“ dostupná na www.nuv.cz/file/184